

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 7 (973)

Reede, 22. veebruar 1980

XXXI aastakäik

24.

veebruari KÕIK VALIMA!
февраля ВСЕ НА ВЫБОРЫ!

Kapitalismi ja sotsialismi vahel toimuva ideoloogilise võitluse üheks olulisemaks koostisosaks on demokraatia probleemistik. Kõrvuti palju kõneainet tekitavate inimõiguste ja -vabadustega kuuluvad sellesse probleemistikku ka küsimused, mis seostuvad valimissüsteemi ja -õigusega.

Järgnevalt püüamegi vaagida mõningaid aspekte sel teemal avalduvast ideede võitlusest. Võib ju kapitalismi ja sotsialismi kohta päris veendunult öelda: kaks maailma, kaks valimissüsteemi.

Kõigepealt mõni sõna mõistete selgitamiseks.

Valimissüsteem on ühiskondlike suhete kogum, mis tekib valimisõiguse realiseerimisel ja väljendub riigivõimuorganite valimiste läbiviimises seaduses ettenähtud korras.

Valimisõiguse kui riigivõimude ühe koostisosa moodustavad aga need riigivõimude normid, mis reguleerivad võimuorganite valimiste organisatsiooni ja korda, määravad valimissüsteemi põhiprintsiibid ning valijate ja saadikute vahelised suhted.

Valimisõiguse normid sisalduvad tavaliselt riigi põhiseaduses, samuti valimisseadustes ja -määrustikes. NSV Liidu konstitutsioonis on need küsimused sätestatud IV osas pealkirja all «Rahvasaadikute nõukogude ja nende valimise kord». Valimissüsteemi osas on põhiseaduses fikseeritud niisugused põhimõtted nagu valimisõiguse üldisus, ühetahulisus ja otsesus ning häälletamise salajasus. Kontroll valijate tahtevalduse üle ei ole lubatud. Kodanike valimisõiguse teostamise takistamine, samuti valimisdokumendi või tulemuste võltsimine või häälletamise saladuse rikkumine on karistatav kriminaalkorras. Lisaks põhiseadusele on meil välja töötatud NSV Liidu Ülemnõukogu

valimiste seadus, väljatöötamisel aga spetsiaalsed seadused ka teiste rahvasaadikute nõukogude valimiste kohta.

Paljud valimiste korraldamise küsimused lahendatakse meil väljakujunenud tavade alusel. Nii seatakse tava korras saadikukandidaadid üles kommunistide ja parteitute bloki poolt, tava alusel on korraldatud jaoskonnakomisjonide ja agitaatorite vahelised suhted ning mitmed teised valimiste organisatsioonilise küljega seonduvad tahud. Need tavad on kujunenud aja jooksul praktiliste kogemuste põhjal.

DEMOKRAATIAST JA VALIMISTEST

Valimissüsteemil ja -õigusel, nii nagu riiki, parteisid ja ühiskondlike organisatsioonide hõlmaval kogu ühiskonna poliitilisel süsteemil tervikuna on alati paratamatult klassiseloome. Seepärast ei saa ühiskondlik-poliitilise korra demokraatlikkuse astet hoopiski mitte mõõta ühiskonna juhtimise osavõtvate parteide arvuga. Demokraatia olemuse määrab ikkagi asjaolu, kellele kuulub ühiskonnas poliitiline võim, riigi materiaalsed ja vaimsed väärtused — kas töötavale rahvale või eksploateerijate vähemusele. Eelkõige sellest tuleneb ka sisuline vastus kodanlikus ajakirjanduses üsna sageli kerki-vaale küsimustele, miks Nõukogude Liidus säilitatakse ühe partei süsteemi. Kes tunneb sotsialistliku ühiskonna arenemise sisulisi seaduspärasusi, mõistab hästi, et järjest enam kaovad klassidevahelised erinevused, väheneb sotsiaalne erinevus lin-

na ja maa, samuti vaimset või kehalist tööd tegevate inimeste vahel. Ühiskond tervikuna muutub homogeensemaks, sotsiaalselt ühtsemaks ja seepärast oleks parteide paljusus sisuliselt vastuolus nõukogude ühiskonna sotsiaalse arengu põhisuunaga. Väljendavad ju parteid alati teatud klassi huve ning kui need huvid on erinevad, siis on loogiline vastavate parteide eksisteerimine. Mõistagi etendab selles küsimuses oma osa ajaloolis-traditsiooniliselt kujunenud olukord ning sotsialistliku revolutsiooni ja sotsialismi ehitamise spetsiifika ühel või teisel maal.

Siinkohal tahaksin rõhutada, et oleks sügavalt vääri käsitleda demokraatia probleemi, s. h. valimisõigust ja -süsteemi staatiliselt. Demokraatia on dünaamiline, pidevalt arenev kategooria. NLKP Keskkomitee aruandes partei XXV kongressile on öeldud: «Nüüd me teame juba mitte ainult teooriast, vaid ka aastatepikkusest praktikast, et nagu föeline demokraatia on võimatu ilma sotsialismita, nii on ka sotsialism võimatu demokraatia pideva arenguta.» Teatavasti on sotsialistliku demokraatia edasine laiendamine kui nõukogude ühiskonna poliitilise süsteemi arengu põhisuund selgesõnaliselt kirjas ka meie uues põhiseaduses, selle üheksandas paragrahvis.

On täiesti loogiline, et ka valimisõiguse ja -süsteemi edasine täiustamine kujutab endast nõukogude demokraatia arengu lahutamatu koostisosa. NLKP programmis rõhutatakse, et partei peab vajalikuks täiustada rahvaesinduse vorme ja arendada nõukogude valimissüsteemi demokraatlikke printsiipe. Jutt on eelkõige täiendustest, mis tihendavad rahvasaadikute seost valijaskonnaga, tõstavad nende järg 2. lk.

TUDENGID KOHTUSID
LEMBIT KAIGIGA.

15. veebruaril toimus aulagatuse auditooriumis valijate kohtumine Eesti NSV Ülemnõukogu saadikukandidaadiga Tallinna Nooruse valimisringkonnas nr. 82; Eesti NSV Riikliku Kirjastuste, Polügraafia ja Raamatukaubanduse Komitee esimehe Lembit Kaigiga. Selles ringkonnas valivad TPI ühiskonnas elavad üliõpilased ja nemad moodustasid ka valdava osa kohtumisele tulnud valijast, keda ühtekokku oli 150 ringis.

Parteikomitee sekretär Aadu Talts tutvustas saadikukandidaati.

Sündinud 1923. aastal VIIJandimaal Soomevere külas.

Töötamist alustas 1941. aastal Tapa Linna TSN Täitevkomitee esimehe asetäitjana. Suure Isamaasõja aastatel võitles L. Kaik Eesti Laskurkorpuse ridade Kallini, Leningradi ja 2. Balti rindel. Oli diviisjoni ja pataljoni parteisekretär. NLKP liige 1944. aastast.

Õppis TPI majandusteaduskonnas, mille lõpetas 1950. a.

Sõjajärgsetel aastatel on L. Kaik töötanud trükisõna ja raadiopropaganda valdkonnas. Ta töötas osakonnajuhatajana ajalehes «Rahva Hääl» toimetuses, oli EKP Keskkomitee ajakirjandussektori instruktor ja selle juhataja. Pärast NLKP Keskkomitee juures asuva Kõrgema Parteikooli lõpetamist 1953. aastal suunati L. Kaik Eesti NSV Kultuuriministeeriumi Raadioinformatsiooni Peavalitsuse juhatajaks. Aastafel 1957–1961 õppis L. Kaik NLKP Keskkomitee juures asuva Ühiskonnateaduste Akadeemia aspirantuuris, kaaltes edukalt majandusteaduste kandidaadi väitekirja. Kaks aastat töötas ta Eesti NSV kultuuriministri asetäitjana, 1963. aastast aga juhib Riiklikku Kirjastuskomiteed.

Ta tunneb põhjalikult kirjastamis-, trüki- ja raamatukaubandamistööd ning on palju teinud vabariigi polügraafiatööstuse spetsialiseerimiseks, raamatukaubanduse eesrindlike vormide juurutamiseks, Nõukogude Eesti raamatu propaganda heaks raja taga.

L. Kaik on valitud EKP Keskkomitee liikmeks ja Saaksa DV-ka Sõpruse Arendamise Nõukogude Ühingu Eesti Osakonna esimeheks.

Autasustatud kahe Tööpunalipu ordeniga, Punatähe ordeniga ja ordeniga «Austuse märk» ning seitsme medalliga. Eesti NSV teeneline kultuuritegelane.

Pikema sõnavõetuga esines saadikukandidaat, kes andis illevaate kirjastustegevusest ja selle probleemidest Eesti NSV-s. Asjatundliku ja huvipakkuva illevaate järel vastas Lembit Kaik valijate küsimustele. Paljud tudengid said hea võimaluse oma saadikukandidaati vahetult ja paremini tundma õppida.

Kohtumisel polnud raske veenduda, et Lembit Kaik on sobiv kandidaat esindama üliõpilastest valijaid Eesti NSV Ülemnõukogus.

Määrus ja meie

KÕRGGKOOI—TULEVIKU SPETSIALISTIDE SEPIKODA

6.—8. veebruarini toimus Moskvas üleliiduline kõrgkoolide töötajate nõupidamine, millest osavõtjad arutasid NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määruse «Kõrgkoolide edasiarendamisest ja spetsialistide ettevalmistamise kvaliteedi tõstmisest» tulenevaid ülesandeid. Eesti NSV 15-liikmelise delegatsiooni kuulusid esindajad kõrgkooli kõikidelt erialadelt. Meilt rektor B. Tamm, parteikomitee sekretär A. Talts, Keemiataaduskonna dekaan professor M. Veiderma ning allakirjutanu.

Nõupidamise avamisel Kremli Suures Pales viibisid A. Kirilenko, M. Suslov, M. Gorbatsšov, I. Kapitonov, V. Dolgihh ja M. Zimjanin. M. Zimjanin andis tormiliste küsimustele saatel nõupidamisest osavõtjatele edasi tervitused sm. L. I. Brežnevilt, NLKP

Keskkomiteelt, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumilt ja NSV Liidu Ministrite Nõukogult.

Avasõnad ütles NSV Liidu kõrg- ja keskerihariduse minister V. Jeljutin. Järgnevalt mõne sõnaga nõupidamisel kuuldu.

Viimastel aastatel on NLKP ja nõukogude valitsus võtnud vastu terve rea kõrghariduse arengut puudutavaid otsuseid. Selline tähelepanu on ka täiesti mõistatav, kuna määrab ju arenenud sotsialismi olukorras just kõrgkool suure osas ära teaduslik-tehnilise progressi kiitru, rahva kultuuritaseme edasise kasvuni ning sotsialistliku ühiskonna vaimse rikkuse.

Nagu nõupidamisel märgiti, rahuldab spetsialistide kaadri ettevalmistus oma ulatuselt käesoleval ajal meie maa vajadused. Üksikuid disproporsioo-

ne esineb erialade lõikes. Seetõttu on kõrgkooli edasise arengu kogu raskuspunkt eelkõige kandunud spetsialistide ettevalmistamise kvaliteedi tõstmisele.

Meie maa majanduse arengu kõrge tempo korral nõutakse kõrgkoolilt veelgi enam juhtivate rahvamajandusharude kindlustamist kõrgelt kvalifitseeritud kaadriga, suunates kõik jõupingutused kutsealase ettevalmistuse igakülgele parendamisele, spetsialistide ühiskondlik-poliitilisele kasvatamisele, sidemete tugevnemisele tootmisega ning kommunistliku ülesehitustöö praktikaga.

Eriline osa spetsialistide ettevalmistamise kvaliteedi tõstmisel lasub poliittehnilistel kõrgkoolidel. Esiteks sellepärast, et need kõrgkoolid annavad üle 40% NSV Liidu kõrgharidusega spetsialistidest, teiseks aga aval-

duvad meie head ja vead kõige kiiremini materiaalse tootmise sfääris.

Meeldejääd oli NSV Liidu TA presidendi akadeemik Aleksandrov'i esinemine, kes veenavate näidete varal põhjendas spetsialistide ettevalmistamise kvaliteedi tõstmise vajadust.

Alljärgnevalt püüan lühidalt tutvustada tema mõtteid ja näiteid.

Tänapäeva teaduses ja tehnikas vana on nii tehnika kui tehnoloogia äärmiselt kiiresti ning hakkab teatud momendist progressi takistama. Et seda ei juhtuks, tuleb pidevalt «sünnitada» uut tehnikat, uut tehnoloogiat, mitte aga püüda vana rajal ära elada. Akadeemiku arvates lähe me paljudel juhtudel kergema vastupanu teed, ostes tehnikat ja tehnoloogiat välismaalt, kuigi samal ajal ei ole selles mi-

dagi niisugust, mida me ei suudaks ise toota või rakendada.

Nii näiteks olime arvutustehnikas pikka aega estrinnas, kuid rahulolu on tingitud sellest, et kasutame praegu suurel hulgal lääne eeskujusid ning oleme oma juhtiva positsiooni kaotanud. Kadutu tagasivõitmine on aga alati seotud suuremate kulutustega ning nõuab suuremaid pingutusi kui kättevõidetud taseme hoidmine.

Et tootmine ja tehnoloogia oleksid tõepoolest pidevalt ning seisakuteta, vajab meie tööstus spetsialiste, kes oleksid võimelised looma uut tööstust, oleksid huvitatud loomingulisest otsingutest ega rahulduks saavutatuga.

Mitmed esinejad rõhutasid vajadust seoses tööstusliku arengu raskuspunkti kandumisega meie maa edasipõlvkonnadesse

DEMOKRAATIAST JA VALIMISTEST

Algus 1. lk.

vastutust ja tugevdavad veelgi sotsialistlikku demokraatiat. Sageli võib sellega seoses kuulda mõtteid ja ettepanekuid kahe või enama saadikukandidaadi ülesseadmisest ühes valimisringkonnas. Muide, viimase aastakümne vältel on mitmed sotsialistlikud riigid seda moodust ka eksperimenteerinud. Mõnel pool niisugusest praktikast katsetuste järel loobuti, teisel säilib mitme kandidaadi süsteem siiani. Peab märkima, et iseenesest ei ole see sugugi vastuolus sotsialistliku ühiskonna poliitilise süsteemi olemusega. Ka ei keela sotsialistlike maade seadusandlus mitme kandidaadi ülesseadmist. Küsimuse tuum on sotsialistliku demokraatia edasises täiustamises ning sellest vaatevinklist tundub, et primaarne peaks olema mitte niivõrd see, kas inimene saab valida mitme kandidaadi hulgast, kui võrd see, et ülesseatud kandidaati ja ka saadikuks valitu osutuksid tõepoolest väärilisteks isiksusteks nii oma maailmavaadet, moraallit kui ka organiseerimisvõimelt. On ju see valijate huvidest lähtudes kõige olulisem. Seepärast on ka meie erialases kirjanduses väljendatud arvamust, et valimissüsteemi

edasilisel täiustamisel tuleks põhirõhk asetada saadikukandidaadi ülesseadmisel staadiumile — et töötajate kollektiividel oleksid maksimaalsed võimalused öelda sel etapil oma sõna, mis tagaks igati sobiva ja asjatundliku kandidaadi ülesseadmise. Seejuures pole välistatud, et erinevad suuremad töötajate kollektiivid seavad esialgu üles erinevad kandidaadid, hiljem aga saadikukandidaatide läbiarutamise käigus kooskõlastatakse antud ringkonnas ühise kandidaadi ülesseadmine. On tehtud mitmeid teisigi ettepanekuid saadikukandidaatide ja valijate sidemete tihendamiseks, s. h. ettepanek moodustada kohalike rahvasaadikute nõukogude valimisteks ringkonnad mitte territoriaalsel, vaid tootmisterritoriaalsel printsiibil. Nende probleemide puhul tuleb muudugi hoolikalt kaaluda kõiki aspekte, et lõppastmes tagada kodanike üha ulatuslikum sisuline osavõtt riigi ja ühiskonna juhtimisest.

Mis seevastu puutub kodanlike riikide valimissüsteemi, siis tuleb rõhutada, et mitmeparteilisus on kodanlikus ühiskonnas objektiivne paratamatus, sest seni, kuni ühiskonnas eksisteerivad antagonistlikud klassid, püsivad ka erinevad klassihuve väljendavad parteid. Mõistagi pole kommunistlike ja töölispartei olemasolu ja tegevus kapitalistlikus maailmas kodanlusele meeltemööda, ent see ei olene teatavasti mitte kodanlike seadusandjate suvast, vaid reaalset

eksisteerivast klassijõudude vahekorrast. On ju selge, et kui töötajail avaneb võimalus valida sotsialistliku ja kodanliku demokraatia vahel, eelistaksid nad oma, töörahva sotsialistlikku demokraatiat. Kogu probleemi vähegi tõsisem analüüs viib paratamatult järeldusele, et demokraatia, s. h. valimisõigus ei saa eksisteerida väljaspool klasse, väljaspool omandivormi ja -suheteid. Kerkib ju alati möödapääsmatu küsimus — kelle käes on reaalne võim, kelle huvidid kaitseb kehtiv valimisõigus ja isikuvabadus üldse? See on asja tuum ja siit tulenevad ka diametraalsed erinevused väliselt ühesuguste mõistete olemuses — olgu siis jutt valimisõigusest ja -süsteemist või demokraatiast tervikuna.

On täiesti loogiline, et parlament kõrgeima riigivõimuorganina oma koosseisult vastab enam-vähem ühiskonna sotsiaalklassilisele struktuurile. Nii on see põhiliselt sotsialismimaades. Kodanlikes maades kujuneb aga paljudele erinevatele valimiskampaniade ja poliitiliste ideede «vaba mäng» sageli *show*'ks, mille tulemuseks on parlament, mis hoopiski ei peegeldi valijaskonna sotsiaalset koosseisu ning järelikult ka tema huve.

Siinkohal vaid mõni näide. Ameerika Ühendriikides moodustavad naised 51,3% elanikkonnast ja 52,2% valijaist. Samal ajal täidavad nad aga vaid 8% kõigist valitavatest ametikohtadest. USA kongressi mõlema kohta 535-st

liikmest on naised 17. Neegrid moodustavad Ühendriikides 12% elanikkonnast — Esindajatekojas on neid 435-st liikmest samuti vaid 17, Senatis aga pole ühtegi neegrit. 100-st senaatorist on 40 miljonärid, 2/3 Esindajatekoja liikmeid aga otseselt seotud aktsiate ja bisnisiga. Ühtegi töölist USA Kongressis ei ole. Lääne-Saksa Bundestagi 518-st saadikust on töölisperekondadest pärit vaid 10, kuigi teame, et sotsiaaldemokraadid on selles riigis mõjukaks poliitiliseks jõuks.

Mõistagi on tänapäeva kodanlik parlament üsnagi keeruline mehhanism. Teatud määral aitab ta kodanlikule leevendada ühiskonna sotsiaal-poliitilisi vastuloosid, varjata kodanluse klassitahet nn. üldrahvaliku seadusandluse rüüga. Samal ajal sunnib klassijõudude vahekord ka kodanlike parteisid minema valimistele teatud sise- ja välispoliitilise programmiga, mille mõningad elemendid kõlavad sageli üsnagi progressiivselt ning kohustavad millekski ka valitsevad ringkondi. Selgesti avaldub see näiteks Itaalias, Prantsusmaal ja mõnedes teistes maades, kus kommunistlikel ja töölisparteidel on öelda kaalukas sõna nii valimistel kui ka riigi poliitika kujundamisel. Ent ka see ei muuda kodanliku parlamendi olemust, sest tema klassisisuks jääb ikkagi valitseva kodanluse huvide tagamine.

Õiguskandidaat
GABRIEL HAZAK

Leiundus- ja ratsionaliseerimis-ülevaate tulemused
ÜLRÜ TPI a/o koos instituudi patendiosakonnaga selgitas välja parimad teaduskonnad, allasutused ning töötajad leiunduse ja ratsionaliseerimise alal.
Parimad teaduskonnad leiundustegevuse alal:
I Elektroautomaatikateaduskond. II Keemiateaduskond. III Elektroenergeetikateaduskond.

Parimad allasutused:
I Raadiotehnika kateeder. II Elektrotehnika aluste kateeder. III-IV Tootmisprotsesside automatiseerimise probleemlabor ja insenerisümoloogia uurimisgrupp.

Parimad leiurid.
I koht ja rahaline preemia 100 rbl.: **JURI MALTSEV** — TU sektori nooremteadur raadiotehnika kateedri juures. **JAAN JÄRVIK** — elektrotehnika aluste kateedri dotsent.

II koht ja rahaline preemia 75 rbl.: **Teet Kõiv** — TU sektori nooremteadur sanitaartechnika kateedri juures. **Valentin Meng** — masinaelementide kateedri dotsent. **Ants Meister** — raadiotehnika kateedri juhataja. **Mart Min** — elektroonika kateedri aspirant. **Toomas Parve** — tootmisprotsesside automatiseerimise probleemlabori nooremteadur.

III koht ja rahaline preemia 50 rbl.: **Madis Toomet** — raadiotehnika kateedri vaneminsener. **Ivan Tellinen** — elektrotehnika aluste kateedri aspirant. **Ado Kõstner** — toiduainete tehnoloogia kateedri juhataja. **Eino Sepping** — elektrotehnika aluste kateedri dotsent. **Gunnar Väljamäe** — automaatika kateedri dotsent. **Johan Tilk** — TU sektori vaneminsener automaatika kateedri juures. **Rein Laaneots** — peenmehaanika kateedri dotsent.

Parim naisleidur (preemia 50 rbl.): **Külliki Kivisilla** — TU sektori vaneminsener toiduainete tehnoloogia kateedri juures. **Parim noor leidur: Toomas Parve** — tootmisprotsesside automatiseerimise probleemlabori nooremteadur.

Parim allasutus ratsionaliseerimistegevuse alal: konstrueerimis-eksperimentaalosakonna lukksepp.

Parim ratsionaliseerija (preemia 50 rbl.): **Evald Jürgenson** — konstrueerimis-eksperimentaalosakonna lukksepp.

KÕRGGKOOI—TULEVIKU SPETSIALISTIDE SEPIKODA

Algus 1. lk.

tunduvalt tõhustada kõrgharidusega kaadri ettevalmistamist neis paigus. See võimaldaks paremini lahendada nende piirkondade kaadri probleeme ning vähendada tunduvalt noorte spetsialistide sisseelamise aega.

Minule kui komsomolitöötajale pakkus erilist huvi ÜLKNÜ Keskkomitee I sekretäri B. Pastuhhovi esinemine. Meie maa noortejuht peatus oma sõnavõttus paljudel kõrgekooli komsomolitöötajate probleemidel, rõhutades eriti vajadust tõsta ühiskonnateaduste õpetamise osakaalu ja kvaliteeti kõrgekoolis ning ÜPP ja leninliku arvestuse osatähtsust spetsialistide ettevalmistamisel.

Märgatava panuse meie maa majandusse annab üliõpilaste ehitusmalev üle 700 000 üliõpilasega. Ainuüksi energeetikatööstuse süsteemis töötasid üliõpilased möödunud aastal üle 100 miljoni rubla eest. Arvestades maleva töö organiseerimisel saadud positiivseid kogemusi, soovitati tulevikus üliõpilaste sügistööd organiseerida maleva eeskujul.

Järjest suuremat tähelepanu tuleb pöörata üliõpilaste kõlbelise palge kujundamisele, kommunistliku moraali normide kindistamisele. Kasvatustöö kõigi vahenditega on vaja kujundada üliõpilastes — tulevastes spetsialistides aktiivset eluhoiakut,

teadlikku suhtumist ühiskondlikku kohustusse.

Paljudes esinemistes märgiti vajadust tunduvalt parendada üliõpilaste elu- ja olmetingimusi, tõsta meditsiinilise teenindamise ning massisporti taset.

Üheteistkümnendal viisastakul on ette nähtud alustada üliõpilaste toitlustamist soodustatud tingimustel. Üliõpilaste paremaks arstiabiiks soovitatakse rajada kõrgekoolidevahelisi ravi-asutusi. Tunduvalt laieneb üliõpilaste ja õppejõudude puhke-laagrite, pansionaatide ja sanatooriumide võrk.

Kõik eeltoodu näitab kujukalt partei ja valitsuse hoolt kõrghariduse edasise arengu eest, kuid põhitöö nende ülesannete täitmisel jääb ikkagi kõrgekooli enda, tema õppejõudude ja üliõpilaste kanda.

Komsomolikomitee sekretäri-
na tahaksin eriti rõhutada üliõpilaste osa, kuna määrab ju just tündengi tahe ja oskus õppida ning tulevaseks eluks vajalikke kogemusi omandada tuleviku spetsialisti palge, panuse, mille ta annab meie maa rahvamajanduse arengusse. Olen kindel, et meie instituudi kollektiiv teeb kõik partei poolt meile seatud ülesannete täitmiseks ning annab vabariigi rahvamajandusele kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide kaadri.

Komsomolikomitee sekretär
RAIVO VIHVELIN

MEIE KOMSOMOLISEKRETÄRID

Komsomoli aruandlus-valimisperi-
oodil möödunud semestril valiti VIIIE
teaduskonna komsomolijele juhtima
ÜUED komsomolibüroode sekretärid.

Ehitusteaduskonna komsomolisekretär ENN VAHER.

Lõpetanud Viljandi I Keskkooli, kus oli kooli komsomolisekretäri asetäitja. Õpib tööstus- ja tsiviil-ehitust (EE-41), on ka rühma vanem.

* Mis mureks? Millest teaduskonna sekretärina oled alustanud?

Jüri Edur: «Suuremad mured on ÜPP korda saamine, EÜE-80 (kontrollarv vähemaks!), olümpiateenindus, praktika- ja malevarühmade kavandamine. Tuleb tööle panna komsomoliprojektori!»

Urmas Hiire: «Üliõpilaste ühiskondlik aktiivsus. Arvan, et tudengid saab tegutsema

Keemiateaduskonna komsomolisekretär TIIT VELLENDI.

Sündinud 18. aprillil 1958. Lõpetanud Tallinna 4. Keskkooli. Õpib toiduainete konservimise tehnoloogia erialal (KO-81). Komsomolijuhhi ametit keskkoolis ei pidanud, instituudis I ja II kursusel õppes rühma komsorg. II ja III kursusel teaduskonnabüroo sekretäri asetäitja orgtöö alal ja TPI komsomolikomitee üldsektori juhataja.

panna üksnes «jõuga» — seda on kinnitanud ka minu enda praktika. Kui sündi või kasusaamist ei ole, siis ma ei usu, et keegi midagi tegema hakkab.»

Sylvia Nei: «Eriti tähtis on õppetöö. Nõrga õppeaastase viga on enamasti tudengis eneses. See on probleem, millega komsomolil tuleb tõsiselt tegeleda. Plaanis on luua sidemed NSV Liidu mõne teise kõrg-

Elektroenergeetikateaduskonna komsomolisekretär JÜRI EDUR.

Sündinud 26. märtsil 1957. Lõpetanud Tallinna Polütehnikumi 192. Õpib elekriajamite ja tööstusseadmete automatiseerimise erialal (AA-81). On olnud õpperühma komsorg, teaduskonna komsomoliprojektori toimetuse liige, teaduskonna komsomolibüroo liige.

kooli majandusteaduskonna kommunistlike noortega. Tahaksin, et TPI komsomoli igakevadine suurüritus — rahvaste sõpruse päevad — jõuaks majandusteaduskonna iga tudengini. Esimeste kursuste tudengitele tahaksin südamele panna, et nad õpiksid aega hindama. Tudengiaastad mööduvad lennates, rebasest saab diplomand, diplomandist noor spetsialist.

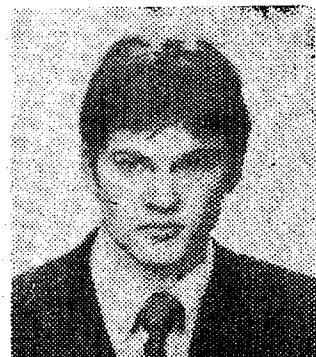

Majandusteaduskonna komsomolisekretär SYLVIA NEI.

Sündinud 8. aprillil 1957. 1975 lõpetas Tallinna 7. Keskkooli. Õpib teeninduse ökonomikast ja organiseerimist (TL-101). Võtnud osa Interklubi tööst, kuni möödunud sügiseni klubi juhataja liige. 1976-1979 TPI komsomolikomitee välissuhete sektori juhataja.

Ja rohkem oma teaduskonna vaimu!»

Enn Vaher: «Muret tegi möödunud semestri aruandlus-valimiskooolekute ettevalmistus-aeg. «Tänu» rühmakomsorgide vastutustundetele jäi meie teaduskond «punaseks laternaks». Palju muret on ühiselamuga. Tahasin siiski, et ka meie TKB tööst õhkuks samasugust innukust ja üliõpilasvaimu kui

Elektroautomaatikateaduskonna komsomolisekretär URMAS HIIRE.

Sündinud 5. märtsil 1958. Lõpetanud Tallinna 7. Keskkooli. Õpib automaatika ja telemehaanika erialal (LA-81). Teaduskonna komsomolibüroos oli sekretäri asetäitja, õppeoskari juhataja.

TPI komsomolikomitee tegemistest. Oma edaspidisteski plaani-dest lähtume komitee suunavatest otsustest.»

Tiit Vellendi: «Esimene mure oli kontakti leidmine TKB liikmetega, et tagada teaduskonnas normaalne komsomolitöö. Mureks on ja jääb aga tudengite üldise aktiivsuse langemine, mis teeb ürituste läbiviimise raskeks.»

62 AASTAT NÕUKOGUDE ARMEED

34 ГОДА В СОВЕТСКОЙ АРМИИ

Много это или мало? Для меня — вся сознательная жизнь. Шестнадцатилетним юнцом, в самый трудный период Сталинградской битвы (ноябрь 1942 г.) я добровольно вступил в ряды защитников нашей Родины. Это было в Туле — в 80 километрах от Москвы и в 90 км от фронта. Фашистские войска удерживали фронт по линии Курск-Чернь-Козельск-Вязьма, откуда в 1943 году они намеревались взять реванш на Курской дуге за поражение под Сталинградом. Но этого не случилось, да и могло ли быть иначе, если группе войск фельдмаршала Моделя противостояли четыре фронта и, без преувеличения, весь советский народ! Все население близлежащих к фронту районов участвовало в оборонительных работах. Было открыто до 100 тысяч траншей и ходов сообщений, тысячи огневых позиций артиллерии и танков, тысячи командных и наблюдательных

пунктов. Фашистские силы увязли в этом оборонительном поясе, а потом были опрокинуты и разгромлены. После этой беспримерной битвы мне довелось быть участником разгрома немецких войск в Белоруссии, Восточной Пруссии и Померании. После взятия нашими войсками города Штеттин я закончил боевые походы. Предстоял колоссальный труд — восстановление народного хозяйства. После мне пришлось служить в городах Калининград (Кенигсберг), Каунас. Затем училище... и офицерская служба, до 1977 года. Часто спрашивают: «Тяжело вам было служить так долго?» Мне кажется, на это нетрудно ответить. Служба в Советской Армии — это труд! Труд благородный, необходимый нашей Родине. А тяжесть труда определяется отношением человека к нему. Любимое дело никогда не бывает в тягость.

А. М. НАУМОВ,
подполковник запаса.

ВЫПОЛНИМ ВЗЯТЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА

Шестидесять два года Вооруженные Силы беззаветно служат своему народу, достойно выполняют возложенные на них задачи. Они с честью пронесли через все военные испытания свои боевые знамена.

Впервые в советской истории в Основной Закон государства включена специальная глава «Защита социалистического Отечества». В ней сказано, что защита социалистического Отечества является делом всего народа.

Студенты нашего института, занимающиеся на военной кафедре, с пониманием относятся к выполнению этого долга. Они считают своим патриотическим долгом обозначить 62-ю годовщину Советских Вооруженных Сил новыми успехами в социалистическом соревновании.

Большинство студентов добились высоких показателей по основным предметам обучения. По итогам соревнования лучших результатов добились: на третьем курсе —

В календаре героической истории нашей Родины особое место занимает 23 февраля 1918 года — день рождения Вооруженных Сил. Созданные для защиты завоеваний Великого Октября, Советская Армия и Военно-Морской Флот на всех этапах социалистического и коммунистического строительства были и остаются надежной защитой социалистического труда нашего народа.

В. И. Ленину принадлежит историческая заслуга в разработке учения о защите социалистического Отечества, предназначении армии социалистического государства. Под его руководством были разработаны принципы устройства Советских Вооруженных Сил, создавалась и крепла в боях наша армия. Ленинские заветы по вопросам обороны страны, укрепления Красной Армии и ныне лежат в основе военного строительства.

В памяти поколений никогда не померкнут события 1918 года — одного из решающих, переломных, по определению В. И. Ленина, периодов в развитии революции. Поднятые словами ленинского воззвания «Социалистическое отечество в опасности!» только что сформированные отряды и полки Красной Армии самоотверженно выступили для отпора интервентов, рвавшихся к рево-

336 учебный взвод, занявший I место, командир взвода Тармо Лехтметс; 332 уч. взвод, занявший II место, командир взвода Иво Аксли; 337 уч. взвод, занявший III место, командир взвода Сергей Кааубский.

На четвертом курсе — 343 уч. взвод, занявший I место, командир взвода Александр Погорелов; 442 уч. взвод, занявший второе место, командир взвода Мезли Тамберг; 541 уч. взвод, занявший третье место, командир Яак Юриа.

На пятом курсе — 355 уч. взвод, командир Леонид Шубин; 453 уч. взвод, командир Раймонд Кууск; 651 уч. взвод, командир Пеэтер Варес.

В осеннем семестре студенты включились в социалистическое соревнование под девизом «Свято выполнять ленинские заветы, совершенствовать боевую и политическую подготовку, повышать бдительность, быть всегда готовыми к защите Родины, великих завоеваний социализма».

Н. МОЛОДЫХ,
преподаватель.

НАДЕЖНЫЙ ЩИТ РОДИНЫ

люционному Петрограду. По всей стране для отпора врагу формировались новые революционные части и отряды. В ознаменование массового подъема нашего народа на защиту социалистического Отечества и мужественного сопротивления первых частей Советских Вооруженных Сил интервентам, 23 февраля ежегодно отмечается как день Советской Армии и Военно-Морского Флота.

Всенародный праздник — 62-ю годовщину Советских Вооруженных Сил студенты, обучающиеся на военной кафедре нашего института, встречают в обстановке настойчивой борьбы за выполнение обязательств, взятых в честь 110-й годовщины со дня рождения В. И. Ленина, подготовки предстоящих выборов в Верховный Совет ЭССР.

В. ПУНАЕВ,
ст. преподаватель военной кафедры.

КОНКУРС ХУДОЖЕСТВЕННОЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИ

- Проводится с 11 по 18 марта.
  - На заключительном концерте лучших участников 4 апреля в Доме творчества лауреатов ждут памятные подарки и приятный вечер.
  - Первокурсники соревнуются в «Еве» 11—13 марта. Старшие коллеги вступят в конкурс в актовом зале 17 и 18 марта.
  - Время на выступление 20—30 минут.
  - Анкету участника можно получить у культорга факультета или в студклубе. Сдать ее следует не позднее 5 марта.
- Подробнее можно узнать в клубе IV-105, тел. 536-367.

KUJUTAVA KUNSTI RAHVAÜLIKOO

14. veebruaril algas TPI kujutava kunsti rahvaülikoolis kevadsemester. Kolme kuu jooksul peetakse 6 loengut koos ilustreeriva materjali näitamiseks. Kuna olümpiasuveni on jäänud vaid mõned kuu, siis on sel semestril väga sobiv aeg kuuks latta tuntud kunstiteadlaste esituses loenguid eesti kunsti kohta, et tunda ise paremini Tallinna kui olümpialinna kunstiväärtsusi ja osata neid huvitavalt esitada ka meie oodatavatele arvukatele külastajatele.

Elmisel nädalal tutvustas J. Kuuskemaa Kadriorgu, eesajapiidi on kavas kuulata loengut Tallinna vanalinna hoonestuse tänapäevast kasutamise (L. Gens, J. Kuuskemaa), heita pilk 19. saj. lõpu, 20. saj. alguse maalile ja graafikale, et näha eesti portree arengut talupojajärgude kaudu (L. Viirajä, tutvuda eesti kunsti ühikuvõttava näoga Teise maailmasõja eel (E. Lamp), ning jõuda otse tänapäeva Nõukogude Eesti maali ja graafika arenguprobleemide jälgimiseni (E. Lamp, J. Hain).

Loengutele lisaks on sel semestril kavas tutvuda Tallinna kunstinäitustega, et näha originaalteoseid, õppida neid vaatama ja neist aru saama. Kavas on sõtta ka paariks päevaks Leningradi, et näha muuseumides täendatud ekspositsiooni ja uusi näitusi.

Viimase loengu järel aga on kõigil üliõpilastel, kes on TPI kujutava kunsti rahvaülikoolis ääritusest osa võtnud, võimalus saada oma õppemärkimiku vastav sissekanne.

Kujutava kunsti rahvaülikooli aboneente on võimalik hankida V korpuse toast 139 ja enne järgmist loengu algust kella 16.30—17.00 ruumis 1-202.

КОЛЛЕГИ.

ПОЗДРАВЛЯЕМ

2 марта — знаменательная дата в жизни доцента кафедры философии Таллинского политехнического института Эльвиры Ивановны Черкасовой.

После окончания Московского государственного педагогического института им. В. И. Ленина Черкасова Э. И. вела педагогическую работу на кафедрах физики в Витебском и Могилевском педагогических институтах. В 1964 г. она закончила аспирантуру на факультете философии Ленинградского гос. университета и защитила диссертацию на тему «Философское значение атомизма в современной физике». С этого времени философские вопросы естествознания и особенно проблемы единства прерывного и непрерывного, структура и взаимосвязь частиц микромира находятся в центре внимания Эльвиры Ивановны как философа и физика.

В период 1966—1975 гг. Черкасова Э. И. преподавала марксистско-ленинскую философию в Таллинском политехническом институте, в Новосибирском электромеханическом институте и в Белорусской сельскохозяйственной академии.

С 1975 г. Черкасова Э. И. — доцент философии ТПИ. Она — замечательный педагог, отличный лектор и специалист своего дела. Эльвира Ивановна

ярко и убедительно, на должном теоретическом уровне раскрывает студентам и аспирантам материалистическую диалектику, идейное богатство марксистско-ленинского мировоззрения, реализацию на практике ленинского творческого наследия. Темы лекций и семинаров она умело связывает с дальнейшим развитием марксистско-ленинской теории Коммунистической партии Советского Союза. Черкасова Э. И. постоянно учитывает профиль и специфику работы подготавливаемых специалистов.

Эльвира Ивановна Черкасова — председатель жюри и активный организатор студенческих конкурсов, которые способствуют формированию у будущих специалистов целого научного мировоззрения и освоению принципов и законов диалектического материализма. Подготавливаемые ею студенты неоднократно на конкурсах занимали призовые места.

Э. И. Черкасова является председателем методической секции по диалектическому материализму и автором ряда пособий по преподаванию философии в вузе. Эти пособия оказывают хорошую помощь молодым преподавателям, аспирантам и студентам.

Э. И. Черкасова ведет большую работу по пропаганде научного философского мировоз-

зрения среди слушателей Университета марксизма-ленинизма ЦК КП Эстонии.

Эльвира Ивановна принимает активное участие в партийной и общественной жизни, она является членом партийного бюро факультета общественных наук, вносит свой вклад в поддержание деловой обстановки, доброжелательной атмосферы и взаимной требовательности в коллективе.

Круг интересов Эльвиры Ивановны очень широк. Она знаток литературы и искусства, большой любитель музыки, энтузиаст природы и пропагандист бережного отношения к ней.

Убежденность и принципиальность Эльвиры Ивановны, ее эрудиция, скромность и доброжелательность снискали ей большое уважение среди коллег, студентов ТПИ и пропагандистов города.

За большую работу по подготовке молодых специалистов и формированию у них марксистско-ленинского мировоззрения Э. И. Черкасова неоднократно поощрялась руководствами институтов.

Поздравляем Эльвиру Ивановну Черкасову с ее юбилеем. Желаем Вам, Эльвира Ивановна, доброго здоровья, счастья, бодрости и дальнейших творческих успехов!

«ON TARVIS PÄEVI, KUS ME TAJUME: me teame, kustpoolt jõgi tuleb, me aimame, kuhupoole ta voolab, ja tunneme: SÜGAVUS KANNAB MEID.»

Jaak Kross

Jaak Kross algas luuletajana, kirjutas siis lühiproosat ja jõudis selle kaudu romaanini. See on kirjanike juures üsnagi tavaline arengukäik. Erinev on Krossi juures, et ta kohe jõudis ajaloolise proosani ja ongi sellele jäänud truuks.

Võib-olla on selleski oma seaduspärasus. Ajalooteemad on viimasel ajal tõusnud kirjanike huviorbiiti paljudel maal. Seda on püütud mitmeti seletada. Üks seletus, millel ei puudu alus, on see, et on mõnda läinud tehnikaprogressi romantika. Looduse saastamine ja energia-kriis on tekitanud isegi pessimismi tehnika edasise progressi suhtes. On hakatud tundma vastumeelsust ja isegi hirmu liiga kiirete muutumiste suhtes. Mõnevõõru otsitakse tõendeid, et on ka midagi jäävat, püsivat.

Ajaloolisel ilukirjandusel on ikka olnud täita oluline osa rahva elus, sest tema loob rahvahulkade ajaloo teaduse rühkemi kui tõsiste teaduslike teoste. Ajaloolisel ilukirjandusel muudab ammusurnud inimesed ja sündmused taas elavaks ja paneb lugejaid neile kaasa elama, tundma ja mõtlema. Ajaloolised romaanid on harilikult panoraamromaanid suure hulga tegelastega ja rahvahulkade liikumisega. Jaak Kross käsitleb ajalugu teisiti. Tema peamine käsitusobjekt on ajalooliselt eksisteerinud ja oma elu elanud isiksus. Ajaloolisel sündmusel elustab ta üksikisikute sise-maailma avamise kaudu. Nende mõtted, tunded, sihid ja eesmärgid ning tegutsemise motiivid seostuvad ajaloolise situatsiooni ja sündmustega. Sellepärast on tema lemmikvõtteks ajaloolise tegelase sisemonoloog.

J. Krossi teoste peatagelased on harilikult kultuuritegelased ja tema teosedki käsitlevad peamiselt kultuuriprobleeme. Nende kaudu saab nähtavaks kultuuri arengu pidevus. Seejuures on ta tegelased ikka erandlikud: üksikud, kes oma võimete tõttu on välja tõusnud sel ajal talupoegliku eesti rahva hulgest kõrgemas seisuses, n. ö. saanud «matsist» «saksaks». Küsimus teeb eriti keeruliseks meie maa eriolukord, kus talupoja seisusest lahkumine ja kõrgemas seisusesse üleminek tõi paratamatult kaasa ka keele ja rahvuse muutuse.

Mõned on sellepärast arvamisel, et Krossi lood on pessimistlikud: üks eestlane tõuseb küll oma võimete tõttu kõrgele, läheb aga ka oma rahvale kaduma. Teiselt poolt on neis aga ka optimismi: usku oma rahva kultuurivõimesse, mis lõõb läbi kõigi takistuste kiuste.

Jaak Krossi teosed kutsuvad esile mitmesuguseid mõtteid. Aga võib-olla väärivad nad just sellepärast lugemist ja eriti tähelepanelikku lugemist.

VOLDEMAR MILLER

→ INSTITUUDI NÕUKOGUS

* 15. jaanuaril arutati õppe-, kasvatus- ja teadustööd majandusteaduskonnas aastail 1975–1979. Kuulati ära majandusteaduskonna dekaani dots. J. Toomaspoja aruanne, kontrollkomisjoni esimehe dots. K. Kulli kaasaruanne, sõnavõttud. Pärast arutatut võttis nõukogu vastu otsuse, mis näeb ette õkonomistide ja õkonomikainseneride ettevalmistamise täiustamist, pöörates erilist tähelepanu väljalangevuse vähendamisele; parandada aspirantuuri planeerimist; pöörata erilist tähelepanu doktoridissertatsioonide valmistamisele; jätkata teadustööd temaatika kontsentreerimist NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määruse «Planeerimise parandamisest ning majandusmehhanismi mõju tugevdamisest tootmise efektiivsuse ja töö kvaliteedi tõstmisele» põhisuundades.

* Kuulati ära kaugõppetea-

duskonna dekaani dots. R. Talviku ettekanne, kontrollkomisjoni esimehe prof. R. Üksvärava kaasettekannet ja sõnavõttud.

Kaugõppeteaduskonnas õpib praegu 2163 üliõpilast 10 põhi-erialal ja 7 erialal, kuhu vastuvõttu enam ei toimu. Teaduskonna areng erialade järgi on stabiliseerunud. 1979. a. avati uue erialana KM. Õppekeele järgi jaguneb üliõpilaskond eesti ja vene keeles õppijateks vastavalt 40% ja 60%.

Vastuvõtuplaan kaugõppeteaduskonda on viimasel ajal stabiliseerunud. Alates 1975. a. täidetakse vastuvõtuplaan ilma lisasessioonideta. Küesoleval aastal tuli siiski mitmeid erialasid komplekteerida (AO, KM, TM) vaba konkursi korras teisele erialale või õppevormi kandideerijatest. Raskesti olid komplekteeritavad isegi erialad AO ja KM, mille avamist ja taasavamist tungivalt taotlesid vastavad ametkonnad ning profileerivad kateedrid. Olukorra parandamiseks tuleks raskesti komplekteeritavate erialade profileerivate kateedritel eriala rohkem propageerida ning tugevdada side-meid ettevõtetele võimalike sisseastujate väljaselgitamiseks.

Kaugõppes on tänaseni lõpetanud 2582 spetsialisti, s. o. 12,4% TPI lõpetanute üldarvust.

Majanduse ja insener-majanduse erialade lõpetajad moodustavad viimastel aastatel ligikaudu 44% lõpetajatest. Üldises vastuvõtus on nende erialade osakaal ligikaudu 23%. See viitab nende erialade paremale vastavusele kaugõppe tingimustele.

Õppeedukus teaduskonnas, s. o. 32,2% jääb veel maha üleliidu- lise keskmisest, kuid muutub viimastel aastatel paranemist. Sama võib öelda kasuteguriga ja väljalangemise kohta.

Õppetöö korraldamisel juhindub teaduskond vastavatest dokumentidest ja abinõude plaanist, mis on ette nähtud TPI kaugõppevormi efektiivsuse tõstmiseks aastail 1973–1980, aga samuti jooksvatest direktiivdokumentidest.

Teaduskond on pidevalt suurendanud auditoorse õppetöö mahtu, sest paljudel juhtudel on puudunud sobiv õppekirjandus.

Momendil on tagatud kõigi üliõpilaste varustamine metoodiliste materjalide miinimumiga kõigis õppeainetes.

Halvasti saabub metoodiline materjal kirjastuselt «Võõra

Skola» ja NSVL Kõrg- ja Keskerihariduse Ministri poolt määratud institutiidest.

TPI rotaprindi loengukonspetsid on üliõpilaste seas populaarsed, nende kasutegur kõrge, neid ilmub aga praegu eriti vähe.

Isestisvaks tööks vajaliku õppekirjandusega varustab üliõpilasi võimaluse piires TPI teaduslik raamatukogu. Raamatukogu õpikute osakonna tööd selles osas võib pidada üldiselt korraldaks. Märkimist väärib osakonna ladusus esimese kursuse üliõpilaste lugejaks vormistamisel ja instrueerimisel. Hästi on komplekteeritud olemasolev kirjandus kaugõppe üliõpilastele väljalangemiseks või teel saatmiseks. Rahule ei saa jääda aga õpikute sisulise külje ja nende vähesusega.

TPI nõukogu otsustas pidada kogu instituudi edasilükkamatuks ülesandeks kaugõpilaste väljalangevuse vähendamist ning õppeedukuse tõstmist sellel teel. Õppetöö korraldamise ja soodsate õppetöötingimuste loomisega, juhindudes Eesti NSV Kõrg- ja Keskerihariduse Ministri kolleegiumi vastavatest otsustest.

OH, NEED ARVUTID!

Kateedrid said kutsed saata oma esindajad koosolekule, kus lubati selgitada üldist korda õpetajate ettevalmistamisel arvutuskeskuses. Saime teada, et töö arvutuskeskuses ei ole sugugi meelakkumine, nagu vahel kuulda võib. Ei ole Tallinnas teist niisugust keskust, kus nii palju eritiübilisi programme tuleb masinast läbi lasta. Teadagi, õppimise ja õpetamise asi. Aga selle võrra on teistel kergem, mida rohkem vaeva nähakse spetsialistide kasvatamisel TPI-s. Kõige rohkem tüli tuleb programmidega, mis on esimesed inimese elus. Ei osata ette kujutada, mida võib põhjustada väikseimgi ebaselgus programmihel, kus on ära toodud korrektsed kirjapaneku tähtsamatad nõuded. Aga või siis kiiruga kõike täidetakse. Nüüd nõuab uus kord, et programmihel oleks ka matriklil number ja juhendava õppejõu nimi. Matrikli numbri järgi suunatakse iga üliõpilase programm ja algandmed teeki TUD. Juhendava õppejõu nimi on vajalik võimalike arusaamatuste kiireks selgitamiseks.

Kahjuks tuleb arusaamatusi siiski rohkem ette, kui arvata võib. Suurim raskus meie arvutuskeskuses töös on hooajalisus. Üliõpilased saavad õige hoo sisse ikka alles semestri lõpul. Kui siis peaks masinatega midagi juhtuma, ütleb mõni: «Oh, need arvutid!» Mullu kevadel oli tõrge ühe suure masinaga, praegu on hädas väikesed «Nairid» — ei ole piisavalt trükimasinalinti.

Kuulsime paljudest häirivatest asjaoludest arvutuskeskus-

ses. Arvati, et olukord muutub normaalsemaks umbes kahe aasta pärast.

Oletame, et arvutihoolitajad ja programmeerimise õpetajad teosti selleks ajaks omad asjad loodetud ulatuses joonde ajavad. Aga kas vähenevad raskused, mis tulenevad väga suurest arvutitõhususest? Vaevalt. Suure masinaga väikesi programme lahendada on sama hea kui suurteki varblast tulistada. Arvutustehnikale mittespetsialiseeruvad üliõpilased ei saa õiget maitsset suurte programmide loomise probleemidest. Lahendus saab olla ainult üks — luua iga eriala jaoks mingi õpetustarbeline programmeerimiskompleks, millele saaks iga üliõpilane juurde poekida suuremaid või vähemaid puuoksi. Igal programmil peaks olema ka mingi esialgne andmepank, mida üliõpilased saaksid osaliselt muuta. Nii õpiksid nad juba kooliõlves arvuti abil imiteerima tootmisprotsesside juhtimist...

Mu meelt vaevab see probleem juba mitu aastat. Tean, et minu ettevalmistus ei ole piisav probleemidele kui tervik lahendamiseks. Vaevalt küll leidub inimest, kes siin kõik otsad kokku seada suudaks. Ei ela me ju enam naturaalmajanduse ajastul. Teadmiste ja kogemuste vahetamine on paratamatu. Sellepärast läksingi koosolekule suurte lootustega. Nägin esimest korda koos nii palju arvutus- tehnikaspetsialistide ja -huvilisi. Jäi meelde mitu inimest, kellega kontakte otsima hakkas. Kui juhuslikult kokku satume, teen koke juttu: «Mäletate, kui keegi hõikaks: ütlege, kaua see koosolek veel kestab, seni ei ole mingit informatsiooni saanud!» Kes ootas täpselt instruksiooni ja kes lootis ka latemat arutelu.

Kui soovime kiiret edu arvutustehnikas, siis peavad mõlema suuna käik äärmiselt kiireks.

Meenub IBM juhtiva süsteemianalüütiku James Martini õpetus programmeerijatele: «Konstrueerige süsteemi mudel mudeli järgi, fikseerides viimast mudelit enne programmeerimist!» Rumalus oleks kulutada suuri vahendeid mingi mudeli programmeerimiseks enne, kui pole selge selle mudeli kohta üldises süsteemis. See ongi põhjus, miks ajutiselt loobusim viienda kursuse üliõpilaste ettevõtte organiseerimise ja planeerimise õppeaines ülesannete andmisest lahendamiseks PL-keeles. Jooksvatamist arvutuskeskuse vahet oleks palju, aga erialalist tunnetust vähe. Hoopis kergema vaevaga jõudsid nad eesmärgini väikearvuti «Nairi» abil. Nüüd on mul idealiseeritud ettevõtte tegevuse majandusmängude programmi üldstruktuuri teada. Tahaksin seda kiiresti realiseerida PL keeles. Mänge saaks kasutada kõigil erialadel ettevõtte planeerimise ja raamatupidamise lihtsustatud ülesannete õpetamisel. Kui kaasalõõjaid leidub, saaksime luua maksimaalse tarbijakonnaga ja praktiliselt püramatult edasiarendatavad programmid ajaks, mil arvutussaalis pannakse üles kauaoodatud kuvarid.

Koosolekul läks lõpuks tehniliste detailide arutamiseks. Sellega otseselt mitteseotud inimesed hakkasid pisitasa lahkuma. Aga mõte oli pandud verema, naaberruumis jätksime kitsa ringi. Võtab aega mis võtab, aga kord tuleme kokku veel enama rahvaga. Tehkem siis kohe plenaarettekannet kõigile ja eriettekanded sektsioonides.

PEETER LAGEDA

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT SUUSATEATESÖIDUD AEGVIIDUS

Meeste 4x5 noorem vanuseklassis oli parim K-teaduskond (Erm, Opik, Aarna, Tõnsberg) 1:24.39. Keskmises vanuseklassis võitis ÜOT (Eensalu, Tammeraid, Koppel, Nõu) 1:24.38. Vanemate 3x5 võitis T-teaduskond (Kareda, Volt, Rooma) 1.07.47.

Naiste 4x3 võitis K (Lausa,

Kingissepp, Marjapuu, Loigom) 1.07.33. Keemikud olid parimad veel keskmises, ehitajad vanemas vanuseklassis 3x3. Esmakordselt kavas olnud perekondade teatesõidus 3+2+2 km olid parimad perekonnad Tõnsberg, Krosing ja Lelumees. Heade radade eest tänu P. Tõnsbergile ja O. Käsperile.

UNO PURRU

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

Avaldame kaastunnet Valdek Luusile ema **MILDA LUUSI** surma puhul. MT-21, rühmajuhendaja ja tema abi.

Tunneme kaasa Kaley Virkusele kaduse, pisitütar **KADRI** traagilise surma puhul. LR-41 ja rühmajuhendaja

TPI kirjanduse- ja kultuuri- sõpradel avaneb võimalus Jaak Krossiga vestelda lähemalt tutvuda ja lugupidamist avaldada (19. 02. — 60!) 27. veebruaril kell 17 «Eva» klubis, kus toimub kohtumine kirjanikuga ja kuuleme tema luulet ja mõtteid lavakunstikateedri üliõpilaste esituses.

RAAMATUSÕPRADE KLUBI

MIDA OODATA TEATRIKUULT

On mitmeid huvitavaid üritusi ja ettevõtmisi, soovi korral peaks igüks endale midagi meelega leida.

Ürituste seriaalil avame 21. veebruaril «Peeter Paani» ühiskülastusega. Sellesse kutsuse jääb veel 28. veebruari ühiskülastus Riikliku Nukuteatrisse, kus on meie maja tarvis reserveeritud etendus, Jonathan Swifti «Gulliver ja Gulliver», mille on lavale seadnud M. Unt. Täpselt ühiskonnakriitiline, probleemil aktuaalne ja omapärane lavalise lahendusega tükk peaks tudengitele igati vastuvõetav olema. Tüki arutelu lavastuse trupiga ühises ringis toimub aga 12. märtsil ühes meie kohvikklubidest, 5. märtsil on aktiivsematel võimalus osa võtta ekskursioonist V. Kingissepa nim. Riikliku Akadeemilise Draamateatrisse, kus teatri kirjandus- ala juhataja Kalju Haan tutvustab teatrit nn. küllisside tagant ja räägib üldse teatri elu-olust.

Teatriklubil peaks avanema võimalus osaleda paari uue lavastuse kontrollendusel, samuti peaksid aset leidma kohtumised Noorsooteatri rahvaga. Vene teatristuudio on lavaküps saamas uue täispikk lavastus. See on Ilfi ja Petrovi kõigile teatud ja tuntud «Kuldvasikas», mis märtsi jooksul mitu korda maha mängitakse. Neile, kes muusikast ja kuulust lugu peavad, pakub teater «Estonia» märtsikuus Glehni lossis mitu sisukat õhtut.

NB! Kavas on ka läbi viia võitriiniri, kontrollimaks (populaarseerimaks) teatrielu (tead- misi) meie üliõpilaste hulgas. Sellest on eelkõige kutsutud osavõtma kõikide huvialaklubide 5-liikmelised võistkonnad, kuid teretulnud on ka kõik teised huvilised, kes võistkonnas kokku saavad. Registreerida palume kuni 1. märtsini üliõpilasklubis.

Punkti paneme 27. märtsil Glehni lossis pidulikult puhke- õhtul, kus leiab aset ka võitriiniri finaali ja pressikonverentsi vabariigi teatrijuhtide osavõtul. Kirjalikke küsimusi võetakse üliõpilasklubis vastu kuni 26. märtsini.

JÄLGIGE REKLAAMI!
Teatriklubi konsultant **HEIKKI KOORT**

«TALLINNA POLYTEHNIK»
TALLINNA POLYTEHNIK

Trükikoja «Ühiselu», Tallinn, Põhja 1. 49/42. Орган парткома, редакция, комитет ДКОМО и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Редакция «Южислу», Инт. 40/42.
Tellijuht: aadress: 20002 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. korrus, tuba 304, tel. 537-561.
Адрес редакции: 20002 Таллинн, Ехитаите тее 5, ТПИ 3 кертус, комната 304, тел. 537-561.

MB-02720
Telli. nr. 720
Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja
G. HANAK